

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนอกเหนือจากปัจจัยสี่ ซึ่งประกอบด้วย อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรคแล้ว ยังมีอีกปัจจัยหนึ่งหรือปัจจัยที่ห้า นั่นก็คือรถยนต์ ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในชีวิตประจำวันอย่างหนึ่งในฐานะที่เป็นยานพาหนะในการเดินทาง การติดต่อค้าขาย การคมนาคมขนส่ง และใช้ในการประกอบธุรกิจต่าง ๆ จากสถิติที่ผ่านมา ยอดขายรถยนต์ของประเทศไทยเพิ่มขึ้นทุกปีและมีอัตราการเติบโตสูง โดยยอดขายรถยนต์ใหม่ในปี 2551 มีประมาณ 615,270 คัน ซึ่งยอดขายรถยนต์สามารถสะท้อนถึงภาวะเศรษฐกิจ การลงทุนของประเทศทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคในขณะนั้นได้ ขณะที่เศรษฐกิจดียอดขายรถยนต์ก็จะดีตามไปด้วย นอกจากนี้ยังสามารถบอกถึงฐานะความเป็นอยู่ และสภาพคล่องทางการเงินของประชาชนทั่วประเทศได้อีกทางหนึ่ง และเมื่อความต้องการของผู้บริโภคและการเติบโตของตลาดรถยนต์ส่วนทางกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องมาจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจ และภาวะราคาน้ำมันในตลาดโลกมีโอกาสรปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งอาจส่งผลให้รายได้ของประชากรลดลง เมื่อความต้องการกับรายได้ไม่สัมพันธ์กัน ทางเลือกหนึ่งที่จะทำให้ผู้บริโภคมีรถยนต์ใช้ภายใต้รายได้อันจำกัด ก็คือการแสวงหาผู้ให้บริการสินเชื่อเพื่อการเช่าซื้อรถยนต์ จึงส่งผลทำให้ธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์และธุรกิจลิสซิ่ง จึงยังมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา ถึงแม้ภาวะการแข่งขันในตลาดจะมีมากขึ้น แม้จะได้รับแรงกดดันจากปัจจัยเรื่องการปรับขึ้น-ลงของอัตราดอกเบี้ยและราคาน้ำมัน แต่เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมยานยนต์ที่ยังคงขยายตัว และสินเชื่อเช่าซื้อที่ยังน่าจะได้รับแรงหนุนจากปัจจัยการปรับลดภาษีรถยนต์ และแรงกระตุ้นจากปัจจัยต่าง ๆ ทำให้มีความต้องการซื้อรถเร็วขึ้นด้วย ดังนั้นการรักษาฐานลูกค้าเดิม จึงเป็นเป้าหมายหลักที่จะต้องคำนึงถึงและพยายามปกป้องส่วนแบ่งตลาดในส่วนนี้ ขณะเดียวกันต้องพยายามสร้างฐานลูกค้ารายใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น โดยใช้กลยุทธ์ทางด้านต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งเป้าหมายทางการตลาด

การแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์ยังคงความรุนแรงต่อเนื่อง โดยเฉพาะทางด้านราคา ซึ่งเป็นกลยุทธ์หลักที่ผู้ประกอบการในตลาดสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์นำมาใช้ในการเพิ่มและรักษาส่วนแบ่งตลาด นอกจากการแข่งขันเรื่องราคาแล้ว ธุรกิจนี้ยังแข่งขันกันปรับลดเงื่อนไขการกู้ยืมอื่น ๆ ลงเพื่อเปิดโอกาสให้ลูกค้าเข้ามาใช้บริการสินเชื่อให้ได้มากที่สุด

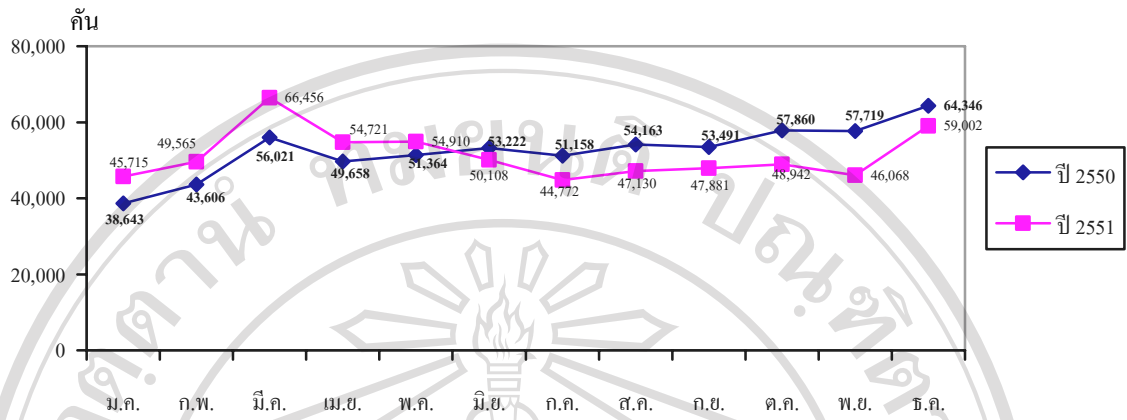
ตารางที่ 1.1 แสดงการเปรียบเทียบยอดขายรถยนต์ส่วนบุคคลระหว่างปี 2550 – 2551

เดือน	2550	2551
มกราคม	38,643	45,715
กุมภาพันธ์	43,606	49,565
มีนาคม	56,021	66,456
เมษายน	49,658	54,721
พฤษภาคม	51,364	54,910
มิถุนายน	53,222	50,108
กรกฎาคม	51,158	44,772
สิงหาคม	54,163	47,130
กันยายน	53,491	47,881
ตุลาคม	57,860	48,942
พฤศจิกายน	57,719	46,068
ธันวาคม	64,346	59,002
รวม	631,251	615,270

ที่มา: www.toyota.co.th/th/sale.volum.asp

จากยอดขายรถยนต์ในประเทศช่วง 3 เดือนแรกของปี 2551 ที่ผ่านมามีอัตราการเติบโตที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 16.9 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2550 ซึ่งในช่วง 3 เดือนแรกของปี 2550 มีอัตราการขายตัวที่ลดลงร้อยละ 19.3 นอกจากนี้การนำเข้าตลาดของรถยนต์นั่งที่สามารถใช้แก๊สโซฮอล์อี 20 ตั้งแต่ช่วงต้นปีส่งผลให้ยอดขายรถยนต์นั่งขายตัวสูงขึ้นมากถึงร้อยละ 32.4 ทั้งนี้เป็นผลมาจากการใช้นโยบายของรัฐในการลดภาษีสรรพสามิตสำหรับรถยนต์ประเภทดังกล่าว ซึ่งเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2551 เป็นต้นมาและในช่วงครึ่งหลังของปี 2551 ยอดขายรถยนต์ชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับปี 2550 โดยยอดขายรถยนต์ในประเทศตลอดปี 2551 มีจำนวน 615,270 คัน ปริมาณการขายรถยนต์ในประเทศลดลงร้อยละ 2.53, ปริมาณการผลิตรถยนต์ปี 2551 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.36 เมื่อเทียบกับปี 2550 อย่างไรก็ตาม ปริมาณส่งออกรถยนต์เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.56 เมื่อเทียบกับปี 2550 (ตารางที่ 1.1 และรูปที่ 1.1)

รูปที่ 1.1 แสดงยอดขายรถยนต์ในประเทศของเดือนมกราคม – ธันวาคม 2551

ที่มา: สมาคมยานยนต์ไทย (2551)

สถานการณ์ของอุตสาหกรรมรถยนต์ไทยในปี 2551 ได้รับผลกระทบจากราคาน้ำมันที่ปรับตัวขึ้นอย่างต่อเนื่อง แนวโน้มการขึ้นราคาของสินค้าอุปโภคบริโภคที่เป็นสินค้าจำเป็น ส่งผลให้ค่าครองชีพของคนไทยสูงขึ้น และค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ได้มีความชัดเจนทางการเมืองหลังจากรัฐบาลเลือกตั้งมีผลอย่างเป็นทางการ และเริ่มมีโครงการดำเนินการ นโยบายการส่งเสริมพลังงานทดแทนในประเทศที่มีผลทำให้ราคารถยนต์ที่ใช้พลังงานทดแทนลดลง ส่งผลให้เกิดการกระตุ้นกำลังซื้อภายในประเทศ และการขยายตัวของตลาดต่างประเทศที่สามารถขยายตลาดไปยังประเทศในตลาดใหม่

ตารางที่ 1.2 แสดงมูลค่าการนำเข้า-ส่งออกยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ไทย

มูลค่า : ล้านบาท

	ปี 2550 (ม.ค. - ธ.ค.)	ปี 2551 (ม.ค. - ธ.ค.)	เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ส่งออก	512,496.70	573,277.25	11.86
- รถยนต์	247,871.97	269,085.88	8.56
- รถจักรยานยนต์	10,100.78	7,607.42	-24.68
- ชิ้นส่วนยานยนต์	254,523.95	296,583.95	16.52
นำเข้า	224,024.30	231,476.43	3.33
- รถยนต์	19,561.53	22,740.88	16.25
- รถจักรยานยนต์	2,153.08	2,266.57	6.16
- ชิ้นส่วนยานยนต์	202,327.69	206,468.99	2.05
ส่งออก > นำเข้า	288,472.40	341,800.82	18.49

ที่มา: สมาคมยานยนต์ไทย (2551)

การส่งออก-นำเข้าในปี 2551 ของอุตสาหกรรมรถยนต์โดยรวมมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.86 เมื่อเทียบกับปี 2550 และมีการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.33 เมื่อเทียบกับปี 2550 ทำให้อุตสาหกรรมรถยนต์มีดุลการค้าเกินดุลเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.49 (ตารางที่ 1.2)

สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ เป็นสินเชื่อเพื่อการบริโภคในรูปแบบหนึ่ง ซึ่งสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์คือ การที่เจ้าของรถยนต์นำรถยนต์ออกให้เช่า โดยผู้เช่าได้ชำระเงินบางส่วนหรือที่เรียกว่า เงินค่านำให้แก่เจ้าของรถยนต์ และผู้เช่ามีหน้าที่ต้องชำระค่าเช่าเป็นงวด ๆ ให้กับผู้ให้เช่า และเมื่อชำระค่าเช่าครบถ้วนตามสัญญาเช่าซื้อแล้ว ผู้ให้เช่าจะโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์นั้นให้แก่ผู้เช่า โดยสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. สินเชื่อส่วนบุคคล (personal loan) ผู้กู้ส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลธรรมดาที่ต้องการซื้อรถยนต์แต่ไม่มีเงินสดเพียงพอที่จะซื้อรถยนต์เป็นเงินสด จึงต้องกู้เงินเพื่อซื้อรถยนต์และผ่อนชำระกับสถาบันการเงิน
2. สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์การคิดอัตราดอกเบี้ยแบบคงที่ล่วงหน้า (flat rate) ฉะนั้น ผู้กู้จึงไม่มีความเสี่ยงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในอนาคต นอกจากนี้ยังมีการชำระหนี้เป็นรายงวด ๆ ละเท่า ๆ กัน ทำให้ผู้กู้สามารถวางแผนในการใช้จ่ายในแต่ละเดือนได้
3. สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์เป็นสินเชื่อระยะสั้น – ปานกลาง มีระยะเวลาผ่อนตั้งแต่ 12 – 84 งวด โดยผ่อนชำระเดือนละงวด เมื่อมีการผิมนัดชำระ ผู้ให้กู้จะคิดค่าปรับตามระยะเวลาที่ผิมนัด
4. หลักประกันสินเชื่อ คือ กรรมสิทธิ์รถยนต์ที่เช่าซื้อ (เล่มทะเบียน) และบุคคลค้ำประกัน ซึ่งรถยนต์เป็นหลักประกันที่มีสภาพคล่องสูง เปลี่ยนมือได้ง่าย

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2546 อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์สามารถให้สินเชื่อเช่าซื้อ/ลิสซิ่งได้ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้กับธนาคารพาณิชย์สามารถทำธุรกิจได้ทุกรูปแบบ โดยเฉพาะธุรกิจสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ ซึ่งธนาคารพาณิชย์มีความได้เปรียบในเรื่องของต้นทุนเงินที่ต่ำกว่า ประกอบกับการที่มีฐานลูกค้าที่สามารถเปลี่ยนมาเป็นลูกค้าเช่าซื้อได้ และมีเครือข่ายสาขาที่ครอบคลุมทั่วประเทศจึงทำให้ธนาคารพาณิชย์ซึ่งประกอบธุรกิจสินเชื่อเช่าซื้อ/ลิสซิ่งได้เปรียบคู่แข่ง แต่เนื่องจากสถาบันการเงินที่ให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์มีหลายบริษัท ทั้งที่เป็นบริษัทเงินทุนที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงการคลังและบริษัทเช่าซื้อที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งมีบทบาทอย่างมากต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเฉพาะบริษัทเงินทุนมีบทบาทสำคัญทางด้านตลาดการเงินในการระดมเงินทุนจากประชาชน เป็นแหล่งกระจายเงินทุนโดยทำหน้าที่ให้กู้ยืมแก่เอกชนและรัฐบาล เพราะบริษัทเงินทุนเป็นแหล่งระดมเงินทุนทั้งระยะสั้น ระยะปานกลางและระยะยาวให้แก่ธุรกิจ และการอำนวยสินเชื่อของบริษัทเงินทุน โดยเฉพาะสินเชื่อเพื่อเช่าซื้อรถยนต์มีปริมาณสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ธุรกิจลิสซิ่งเป็นธุรกิจการให้สินเชื่อที่มีขนาดเล็กกว่าการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ แต่มีลักษณะการบริหารงานที่แตกต่างจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่ให้ผู้ยืมทั่วไป เรื่องของการจัดการทรัพย์สิน การบริหารลูกหนี้ การบริหารเงินกู้ที่มีระยะเวลาไม่นานนัก ด้วยความแตกต่างในการดำเนินธุรกิจและการมีช่องว่างของกฎหมายที่ยังไม่สามารถครอบคลุม ธุรกิจประเภทนี้ได้ทั้งหมด ทำให้สถาบันการเงินส่วนใหญ่นิยมที่จะตั้งบริษัทลูกขึ้นเพื่อประกอบ ธุรกิจประเภทนี้ ทำให้เกิดความคล่องตัวและสามารถแข่งขันได้กับผู้ประกอบการทั่วไป ธุรกิจดังกล่าวยังมีได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ ในขณะนี้ก็มีเพียงพระราชบัญญัติ การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522 เท่านั้นที่มีการ บัญญัติหน่วยงานผู้กำกับดูแลและออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการเข้าซื้อไว้อย่างชัดเจน แต่ก็เป็นการ ควบคุมเฉพาะบริษัทเงินทุนซึ่งยังไม่ครอบคลุมผู้ประกอบการลิสซิ่งและเข้าซื้อทั้งหมด

ธนาคารและบริษัทเงินทุนได้มีการจัดตั้งบริษัทในเครือเพื่อให้บริการเข้าซื้อและลิสซิ่งขึ้น เอง ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจลิสซิ่งและให้เข้าซื้อในประเทศไทย สามารถแบ่งเป็น 4 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มบริษัทเงินทุน เป็นธุรกิจเงินทุนที่ระดมเงินฝากจากประชาชน สามารถประกอบ ธุรกิจให้บริการลิสซิ่งและเข้าซื้อได้ภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจ หลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522 โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่ง ประเทศไทย เช่น บมจ. ธนาคารธนาชาติ และ บมจ. ธนาคารเกียรตินาคิน

2. กลุ่มบริษัทเข้าซื้อและลิสซิ่งสินค้าเฉพาะอย่าง บริษัทในกลุ่มนี้มักจะเป็นบริษัทต่างชาติ ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้สินเชื่อเพื่อช่วยการขายสินค้าของบริษัทในเครือ เช่น บริษัทโตโยต้าลิสซิ่ง จำกัด ประกอบธุรกิจการให้สินเชื่อ เข้าซื้อ และลิสซิ่งแก่ผู้ซื้อรถยนต์โตโยต้า , บริษัท อีซูซูลิสซิ่ง จำกัด, บริษัท ฮอนด้าลิสซิ่ง จำกัด เป็นต้น

3. กลุ่มบริษัทเข้าซื้อและลิสซิ่งทั่วไป เป็นธุรกิจที่ให้บริการเข้าซื้อและลิสซิ่งทรัพย์สิน โดย ไม่เจาะจงสินค้าและผู้ผลิต แสวงหากำไรจากการให้บริการสินเชื่อเข้าซื้อและลิสซิ่งหรือส่วนต่าง ของดอกเบี้ยซึ่งมีทั้งธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีวงเงินหมุนเวียนสูงและมีการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐาน มักจะเป็นบริษัทในเครือของสถาบันการเงินและบริษัทเงินทุนต่าง ๆ เช่น บริษัท ธนาชาติ กรุ๊ป ลิสซิ่ง จำกัด , บริษัท กสิกร ลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน) เป็นต้น และรวมถึงธุรกิจขนาดเล็กที่มีวงเงินหมุนเวียน ไม่สูงนัก

4. กลุ่มบริษัทเข้าซื้อเพื่อการบริโภคส่วนบุคคล เป็นบริษัทที่ให้บริการสินเชื่อเพื่อการเข้า ซื้อเพื่อการบริโภคแก่บุคคลทั่วไป ในประเทศไทยมีวิวัฒนาการมาจากการขายสินค้าเงินผ่อน สินค้า ที่ซื้อขายกลุ่มนี้ เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า เฟอร์นิเจอร์ ซึ่งบริษัทขนาดใหญ่ในกลุ่มนี้ เช่น บมจ.อโชน ธนสินทรัพย์ (ไทยแลนด์) ซึ่งในปัจจุบันมีผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิกสมาคมลิสซิ่งไทย จำนวน 26

ราย และสมาชิกสมาคมธุรกิจเช่าซื้อไทย จำนวน 29 ราย แม้จะมีการรวมตัวกันในรูปแบบสมาคม แต่จำนวนสมาชิกยังไม่ครอบคลุมจำนวนผู้ประกอบการทั้งระบบเนื่องจากไม่มีข้อบังคับการจดทะเบียนผู้ประกอบการลิสซิ่งและให้เช่าซื้อ

ธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์ในระบบสถาบันการเงินปี 2551 มีการเติบโตสูง จากการศึกษาของ ศูนย์วิจัยกสิกรไทยพบว่า สำหรับปี 2551 มูลค่าตลาดสินเชื่อเพื่อเช่าซื้อรถยนต์ในระบบมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 30 เป็นจำนวน 4.2 แสนล้านบาท เมื่อเทียบกับการเติบโตที่ระดับร้อยละ 24 ในปี 2550 โดยยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อเช่าซื้อรถยนต์ในระบบสถาบันการเงิน ณ 31 ธันวาคม 2550 มีจำนวนทั้งสิ้น 308,783 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.93 ของสินเชื่อรวมในระบบสถาบันการเงิน โดยที่การแข่งขันของธุรกิจยังคงรุนแรงอย่างต่อเนื่อง นอกเหนือจากยอดขายรถยนต์ใหม่ซึ่งเป็นตัวแปรหลักที่บ่งชี้ทิศทางตลาดสินเชื่อเพื่อเช่าซื้อรถยนต์แล้ว ในปี 2551 ยังมีปัจจัยใหม่เกิดขึ้นเพิ่มเติมซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพรวมธุรกิจ จากการที่ NCB (National Credit Bureau Co., Ltd.) ซึ่งเป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลเครดิต เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์สินเชื่อและลดภาระหนี้เสียของสถาบันการเงินต่าง ๆ ได้ประกาศยกเลิกการให้บริการสืบค้นข้อมูลเครดิตของผู้ค้าประกัน ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถใช้บริการตรวจค้นข้อมูลเครดิตของผู้ค้าประกันจาก NCB ได้อีก ทำให้ศูนย์วิจัยกสิกรไทยคาดว่าอาจจะส่งผลกระทบต่อ การเติบโตของธุรกิจ เนื่องจากผู้ประกอบการอาจต้องพิจารณาคุณสมบัติของผู้กู้ยืม โดยตรงมากขึ้น จากแต่เดิมที่มีสัดส่วนไม่น้อยที่ผู้ประกอบการอนุมัติสินเชื่อโดยพิจารณาคุณสมบัติของผู้ค้าประกันเป็นหลัก นอกจากนี้ในอนาคตสถาบันการเงินยังอาจใช้ประโยชน์จากประวัติการเงินด้านอื่น ๆ ของลูกค้า นอกเหนือจากประวัติสินเชื่อและประวัติเงินฝาก มาประกอบการพิจารณาให้สินเชื่อร่วมด้วย อาทิ ประวัติด้านการลงทุนผ่านหน่วยลงทุนต่าง ๆ เป็นต้น ขณะที่ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์บางรายได้เริ่มณรงค์ให้ลูกค้าเปิดบัญชีเงินฝากประจำเฉพาะกิจเพื่อการเช่าซื้อรถยนต์ ซึ่งทำให้ธนาคารสามารถประเมินวินัยทางการเงินผ่านการออมเงินของลูกค้าได้ อย่างไรก็ตาม ทางออกดังกล่าวอาจได้ผลเฉพาะกับธนาคารพาณิชย์ที่ประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์ ขณะที่บริษัทลิสซิ่งที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ (non bank) อาจได้ประโยชน์น้อยกว่า เนื่องจากไม่สามารถทำธุรกรรมด้านการเงินครบวงจรได้เช่นเดียวกับธนาคาร

ตารางที่ 1.3 ประมาณการยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อให้เข้าซื้อรถยนต์ในระบบสถาบันการเงิน

สถาบันการเงิน	2547	2548	2549	2550	1/2551*	2/2551*	
ธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุน (หน่วย : ล้านบาท)	182,108	244,916	248,274	308,783	349,852	380,000-390,000	
% เปลี่ยนแปลงจากช่วงเดียวกันปีก่อน	25.84	34.49	1.37	24.38	29.83	23-26	
ยอดจำหน่ายรถยนต์	2547	2548	2549	2550	1/2551	2/2551*	2551*
จำนวน (คัน)	625,878	703,438	682,008	630,000	321,475	328,525	650,000
% เปลี่ยนแปลงจากปีก่อน	17.3	12.4	-3.0	-7.5	9.9	-3.0	3.0

ที่มา: ศูนย์วิจัยกสิกรไทย

* ประมาณการตัวเลขเบื้องต้น

จากตารางที่ 1.3 วงจรครั้งแรกของปี 2551 ยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อเข้าซื้อรถยนต์ในระบบสถาบันการเงินเติบโตขึ้นจากช่วงเดียวกันปีก่อนร้อยละ 29.83 เป็นประมาณ 3.5 แสนล้านบาท โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากยอดจำหน่ายรถยนต์ในช่วงเวลาเดียวกันที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.9 เป็นประมาณ 3.2 แสนคัน อย่างไรก็ตาม ผลของภาวะเศรษฐกิจที่ไม่เอื้ออำนวยคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อยอดขายรถยนต์ใหม่ในงวดครึ่งหลังของปีให้ลดลงประมาณร้อยละ 3 และเฉลี่ยอัตราเติบโตทั้งปีเป็นร้อยละ 3 หรือคิดเป็นจำนวนประมาณ 6.5 แสนคัน ขณะที่ยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อเข้าซื้อรถยนต์ในระบบสถาบันการเงินงวดครึ่งหลังของปีมีแนวโน้มที่จะปรับตัวในทิศทางเดียวกัน และคาดว่าจะทำให้ยอดคงค้างสินเชื่อเช่าซื้อ ณ สิ้นปีมีอัตราการขยายตัวลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 23-26 เป็นประมาณ 3.8-3.9 แสนล้านบาท

กล่าวโดยสรุป แม้ว่าสินค้าประเภทรถยนต์จะเป็นสินค้าที่มีราคาสูง แต่ก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ดังนั้นแม้ภาวะเศรษฐกิจในประเทศจะมีความผันผวน แต่ความต้องการใช้รถและซื้อรถใหม่ยังคงมีอยู่อย่างสม่ำเสมอ ทำให้ความต้องการสินเชื่อเพื่อเข้าซื้อรถในแต่ละปี มีจำนวนค่อนข้างสูงประมาณ 6-7 แสนล้านบาทต่อปี ซึ่งตลาดที่มีขนาดใหญ่มากนี้เป็นโอกาสที่ผู้ประกอบการสามารถบริหารธุรกิจได้เติบโตได้อย่างต่อเนื่อง เพียงแต่จำเป็นต้องมีความระมัดระวังในการบริหารต้นทุนการเงินให้มีความสมดุลควบคู่ไปกับการขยายตลาดในลักษณะที่รัดกุมรอบคอบมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่ภาวะเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวยและอาจนำไปสู่ความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาหนี้เสีย ทั้งนี้เพื่อให้บริษัทรักษาความสามารถในการทำกำไรอยู่ในเกณฑ์พอเหมาะ ไม่เป็นภาระต่อฐานะการเงินและความมั่นคงของบริษัทในระยะยาว อนึ่ง ภาวการณ์แข่งขันที่รุนแรง อาจทำให้ผู้ประกอบการรายกลางและรายย่อยที่มีต้นทุนการเงินสูงกว่าจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงการแข่งขันในบางตลาด เช่น ตลาดเช่าซื้อรถยนต์ใหม่ โดยหันมาทำตลาด

เช่าซื้อรถยนต์มือสอง, จักรยานยนต์ หรือสินค้าประเภทอื่นแทน และขยายขอบเขตไปยังการให้สินเชื่อส่วนบุคคล โดยมีหลักประกันเป็นสินค้าที่บริษัทมีความชำนาญอยู่เดิม ซึ่งนอกจากจะทำให้มีโอกาสได้ส่วนแบ่งการตลาดที่สูงขึ้นแล้ว ยังทำให้บริษัทไม่ต้องเผชิญปัญหาการเงินในระยะยาวจากการแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีฐานเงินทุนเหนือกว่า อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวคงต้องควบคู่ไปกับการบริหารความเสี่ยงที่ต้องรัดกุมขึ้น โดยเฉพาะในตลาดเช่าซื้อรถยนต์มือสองหรือเช่าซื้อสินค้าประเภทอื่น สำหรับส่วนแบ่งทางการตลาดภาพรวมของธุรกิจเช่าซื้อรายบริษัทแล้ว พบว่า ธนาคาร ธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีส่วนแบ่งมากที่สุด ร้อยละ 25 รองลงมาได้แก่ บริษัทโตโยต้าลิสซิ่ง ไทยพาณิชย์ลิสซิ่ง ธนาคารทีสโก้ บริษัท ลิสซิ่งกลีกรไทยและธนาคารเกียรตินาคิน ร้อยละ 15-16, 12-13, 10 และ 4-5 ตามลำดับ

จากสภาวะการแข่งขันของตลาดเช่าซื้อรถยนต์ของภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงรายที่มีจำนวนผู้ประกอบการลิสซิ่งและเช่าซื้อรถยนต์ในเชียงรายประมาณ 39 ราย ซึ่งเป็นภาวะที่มีการแข่งขันกันค่อนข้างสูง ดังจะเห็นได้จากความนิยมของผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจอยู่แล้วขยายสาขาไปตามอำเภอต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่รวดเร็วและสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างทั่วถึง ผู้ประกอบการแม้จะมีการรวมตัวกันในรูปแบบสมาคมแต่จำนวนสมาชิกก็ยังไม่ครอบคลุมจำนวนผู้ประกอบการทั้งระบบ เนื่องจากไม่มีข้อบังคับการจดทะเบียนผู้ประกอบการลิสซิ่งและให้เช่าซื้อ จึงไม่มีแหล่งข้อมูลที่ครบถ้วนเกี่ยวกับผู้ประกอบการลิสซิ่งและให้เช่าซื้อในจังหวัดเชียงราย

จังหวัดเชียงรายในปัจจุบันนับเป็นจังหวัดที่มีลักษณะเป็นเมืองเศรษฐกิจ ได้รับการผลักดันเพื่อให้กลายเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษตามโครงการพื้นที่สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ มีอาณาเขตทางด้านทิศเหนือติดต่อกับประเทศพม่า และลาว จึงเป็นจังหวัดที่สามารถติดต่อค้าขายได้กับทั้งประเทศพม่า และประเทศจีนผ่านทางพื้นที่สิบสองปันนา อีกทั้งมีการดำเนินการติดต่อค้าขายกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน มีการพัฒนาสาธารณูปโภคเพื่อรองรับการค้าขายอย่างต่อเนื่อง ทำให้จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีปริมาณเศรษฐกิจการค้าสูง การขยายตัวของธุรกิจสูง ทำให้มีการขยายตัวของธุรกิจการเช่าซื้อรถยนต์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามไปด้วย

สำหรับธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงราย เปิดดำเนินการตั้งแต่ปี 2549 ให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ทั้งรถยนต์ใหม่ และรถยนต์มือสอง มีสาขา 2 สาขา คือ สาขาเชียงราย และสาขาย่อยถนนพหลโยธิน จังหวัดเชียงราย มีจำนวนพนักงาน 44 คน มีปริมาณสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ในปี 2551 จำนวน 1,543 ราย โดยการอนุมัติสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์อยู่ในความควบคุมของธนาคารแห่งประเทศไทย อีกทั้งในด้านอัตราดอกเบี้ย ผลตอบแทนผู้แทนจำหน่าย และเงื่อนไขการอนุมัติสินเชื่อต่าง ๆ และจากการที่สถาบันการเงินที่ให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์

มีหลายบริษัท ซึ่งต่างพยายามแย่งชิงส่วนแบ่งการตลาด โดยใช้กลยุทธ์ทั้งทางด้านราคา ด้านการบริการ เพื่อให้ได้มาซึ่งเป้าหมายทางการตลาด ซึ่งจะส่งผลถึงการเจริญเติบโตของบริษัทให้มีประสิทธิภาพขึ้นได้

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ของ ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งผลการศึกษารั้งนี้จะนำไปใช้วางแผนในการบริหารงานสินเชื่อ เพื่อให้สามารถกำหนดกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับการบริหารงานสินเชื่อเพื่อการเช่าซื้อรถยนต์ของธนาคารในอนาคตต่อไป

1.2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาถึงข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมของผู้ที่เลือกใช้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ของ ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงราย
- 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ของ ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงราย
- 3) เพื่อศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ของ ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงราย

1.3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ของ ธนาคาร ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงราย และสามารถนำไปใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ด้านการเช่าซื้อรถยนต์สำหรับธนาคารตนเองและสถาบันการเงินอื่น ๆ ในการขยายและพัฒนาคำดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาข้อมูลทั่วไป ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการ และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ของธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงราย จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 300 ตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นลูกค้าที่มาใช้บริการเฉพาะที่เป็นบุคคลธรรมดา โดยสำรวจข้อมูลในช่วงเดือนมีนาคม 2552

1.5 นิยามศัพท์

สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ หมายถึง การให้ความไว้วางใจจากบริษัทเงินทุนแก่ผู้เช่าซื้อในการเช่าซื้อรถยนต์ โดยมีการชำระเงินแบบผ่อนชำระเป็นงวด ๆ ละเท่า ๆ กัน

ลิสซิ่ง หมายถึง การเช่าทรัพย์สินเพื่อใช้ โดยไม่มีภาระของการเป็นเจ้าของ การทำลิสซิ่งซึ่งประกอบด้วย การตกลงทำสัญญาเช่าระหว่างผู้ให้เช่า หรือเจ้าของทรัพย์สินกับผู้เช่า มีระยะเวลาการเช่าที่แน่นอน โดยผู้เช่าตกลงชำระค่าเช่าเป็นการตอบแทน โดยที่ผู้เช่ามีสิทธิจะซื้อหรือเช่าสินทรัพย์นั้นต่อไป ในราคาซากหรือค่าเช่าที่ตกลงกันได้ระหว่างเจ้าของทรัพย์สินกับผู้เช่า

เช่าซื้อ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายไว้ว่าเช่าซื้อ หมายถึง การซื้อโดยผ่อนส่งเงินเป็นงวด ๆ เมื่อส่งเงินครบตามหนังสือสัญญาแล้วจึงจะได้กรรมสิทธิ์

ผู้ให้เช่าซื้อ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา 572 ถึงมาตรา 574) กล่าวว่า สำหรับผู้ให้เช่าซื้อ การให้เช่าซื้อเป็นสัญญา ซึ่งเจ้าของทรัพย์สินซึ่งเรียกว่า “ผู้ให้เช่าซื้อ” นำทรัพย์สินของตนออกให้เช่าโดยตกลงค่าเช่าซื้อเป็นงวด ๆ เมื่อครบกำหนดงวดที่เช่าซื้อแล้ว ผู้ให้เช่าซื้อให้คำมั่นว่าจะโอนขายทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อนั้นตกเป็นของ “ผู้เช่าซื้อ”

ผู้เช่าซื้อ คือ บุคคล นิติบุคคล ที่ผูกพันสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน โดยตกลงจะผ่อนส่งค่าเช่าซื้อเป็นงวด ๆ เมื่อครบกำหนดงวดเช่าซื้อ จะเข้าครอบครองทรัพย์สินนั้น

ธนาคารพาณิชย์ หมายถึง นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงิน ให้กู้ยืม ชื้อขาย หรือเก็บเงินตามตั๋วแลกเงินหรือตราสารเปลี่ยนมือ ชื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศและให้คำปรึกษาด้านการลงทุนด้านการเงิน

บริษัทเงินทุน หมายถึง นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้น ภายใต้กฎเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522 ธุรกิจที่ทำคือ การให้บุคคลและนิติบุคคลกู้ยืมเงิน การลงทุนในหลักทรัพย์ (หุ้นและตราสารการเงินอื่น ๆ และการให้การปรึกษาทางการเงิน

รถยนต์ หมายถึง รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน หรือรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน แต่ไม่เกินสิบสองคน และรถยนต์บรรทุกที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันหกร้อยกิโลกรัม ซึ่งมีได้ใช้ประกอบการขนส่งเพื่อสินจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

ราคาเงินสด หมายถึง ราคาที่ผู้ให้เช่าซื้ออาจขายสินทรัพย์นั้นได้เป็นเงินสด หรือราคาที่สามารถซื้อขายสินทรัพย์นั้นได้เป็นเงินสดในท้องตลาด ณ วันที่ทำสัญญาเช่าซื้อ หรือ ณ วันที่ตกลงทำสัญญาเช่าซื้อ

เงินค่างวด หมายถึง เงินที่ผู้เช่าซื้อชำระให้แก่เจ้าของทรัพย์สิน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของราคาเงินสด ณ วันที่มีการตกลงซื้อขายแบบเช่าซื้อเกิดขึ้น